

Memo Raad

Aan: Raad
Van: College
Cc:

Datum: 16 september 2020
Onderwerp: Noordzeeakkoord
Zaaknummer: Z.HHL.026184

Geachte raad,

Inleiding

Vrijdag 3 juli is het akkoord voor de Noordzee in de 2e kamer behandeld. In het akkoord voor de Noordzee worden afspraken gemaakt tussen het Rijk en de stakeholders tot 2030 over de visgronden, de ruimte voor natuur, toekomstige windparken en ruimte voor defensie. Hierbij is er een doorkijk naar de ontwikkelingen van windenergie op zee op de lange termijn. Dit heeft dan weer een koppeling met de aanlanding van stroom van toekomstige windparken naar de Eemshaven. *Het Akkoord voor de Noordzee is als bijlage bij deze memo bijgevoegd.* Daarin vind u ook meer gedetailleerde informatie over het Akkoord voor de Noordzee.

De vissersbonden hebben echter dit akkoord verworpen. Dit omdat hun rechten te veel worden aangetast. Daarnaast is het gebied Borkumer Stenen niet goed ingetekend. Dit heeft geleid tot vragen in onze raad en in de gemeenteraad van onze buurgemeente Noord Oost Fryslan (als bijlage bijgevoegd). In de huidige tekening is er weinig ruimte meer voor garnalenvissers die vanuit Lauwersoog juist vissen in deze kustzone. Vanuit onze gemeente, Noord Oost Fryslan, en beide provincies is bij het ministerie gepleit voor aanpassing van dit gebied.

Het klimaatakkoord van Parijs vraagt een diepgrijpende omschakeling in onze manier van leven en produceren. We hebben de rol van de Noordzee bij die omschakeling gezamenlijk doordacht. Het bleek mogelijk over groei en de inpassing van het aantal windparken een reeks praktische afspraken te maken. Private investeringen vragen respect voor publieke waarden; de investeerders in windenergie bleken daarvoor open te staan. In het vervolg zal vóór de aanbesteding van nieuwe windparken een transparante afweging van belangen plaatsvinden, zodat per windpark maatwerk kan worden geleverd.

Dit Akkoord voor de Noordzee betekent: een betere balans tussen alle in het geding zijnde belangen en een blijvende betrokkenheid van stakeholders bij het Noordzeebeleid. De afspraken in dit Akkoord zullen de basis vormen voor de beleidsdocumenten van het Rijk; het wederzijds vertrouwen dat daarvoor noodzakelijk is vraagt een structurele inbedding van het Noordzeeoverleg in het proces van beleidsvorming.

Belang Het Hogeland

Van belang voor de inwoners, bedrijven en de gemeente van Het Hogeland zijn de ontwikkelingen van de windparken als autonome ontwikkeling. De stroom c.q. waterstof die deze toekomstige windparken levert zal zeer waarschijnlijk aanlanden in onze energiehaven, de Eemshaven. Dat zorgt voor uitstraling en versterking van de functie

van de haven en brengt werkgelegenheid op het gebied van de offshore wind projecten, maar de nieuwe grote windparken leveren zo veel stroom dat dit wordt omgezet naar waterstof (H₂). Deze windparken hebben dan ook de koppeling van het project North H₂ waarvan er onlangs publicatie is geweest.

Van het crewtenderen voor de werkzaamheden bij de windparken op de Noordzee profiteert ook de haven van Lauwersoog. Dit vanuit het feit dat Lauwersoog het dichtst bij gelegen is. De laatste jaren gaf dit extra inkomsten voor de haven en zijn ondernemers. Dit in de vorm van verhuur van kantoorruimte, catering en verblijfsruimte in Lauwersoog. De verwachting is dat deze positie van Lauwersoog met de komst van nieuwe windparken een goede is.

Maar waar er nieuwe kansen zijn en nieuwe ontwikkelingen voor windenergie is het ook een beperking van het gebruik van de overige ruimte op de Noordzee. Een ruimte die nu nog gebruik wordt door vissers, zandbedrijven en schelpenvissers. Daarnaast maakt het ministerie van defensie gebruik van de Noordzee als laagvlieggebied en zijn er natuurgebieden. Door de komst van grote windparken op de Noordzee worden visgebieden ingekrompen. Samen met de Brexit en de ruimte die onderwaternatuur krijgt is dit een aantasting van de visserij mogelijkheden op de Noordzee.

In dit kader is ook het gebied Borkumer Stenen (gebied ten noorden van Schiermonnikoog tot en met Borkum met een schuine punt omhoog), zie bijlage 7 Illustratieve kaart op blz 57 ingetekend. In dit gebied wordt met name gevestigd op garnalen. Hiertegen hebben de garnalenvissers van Zoutkamp, Lauwersoog en Usquert samen met de Duitse vissers bezwaar aangetekend. Hierover zijn door uw raad ook technische vragen gesteld in het kader van de visbeperkingen voor de garnalenvissers. De antwoorden op deze vragen zijn op woensdag 1 juli tot u gekomen. Achteraf blijkt dat deze kaart niet goed is ingetekend en er een hertekening zal plaatsvinden (waarschijnlijk vanaf de 12 mijlszone en dan naar het noorden). Na de hertekening is er voldoende ruimte om te blijven vissen op garnalen op deze plek voor de garnalenvissers uit onze gemeente.

Voor vissers die vissen op andere soorten vis is er minder ruimte. Hiervoor is er een saneringsfonds. Hiermee is het de bedoeling dat het aantal vissersschepen wordt teruggebracht van 450 naar 375 (landelijk). Na de sanering zijn er voor de overgebleven vissers voldoende mogelijkheden om renderend te kunnen vissen. Dit heeft met name betrekking op de vissers uit Urk en Zeeland. De vissers en hun bonden hebben echter niet ingestemd met dit akkoord. Nader overleg in dit kader is daarom nodig.

Rol gemeente

De gemeente is de intermediair tussen de verschillende partijen die belangen hebben bij offshore windparken en de gebruikers. Gelijk aan het traject wat nu loopt in het kader van NOZTNW zal de gemeente de intermediair en belangenbehartiger zijn voor de verschillende partijen, zoals daar zijn vissers, agrariërs, Groningen Seaports, Tennet, het ministerie van EZK en I&W, de provincie Groningen en de NMO's. Daarnaast is de gemeente belanghebbende in de energietransitie. Offshore wind is daarin een belangrijke aanjager.

Vanuit visserijbelangen is de gemeente lid van het Bestuurlijk Platform Visserij met hierin een rol voor de belangen van de garnalenvisserij (Lauwersoog/Zoutkamp). De gemeente heeft derhalve belang bij voldoende visgebieden voor haar vissers en achterliggende visverwerkende industrie.

De gemeente is zowel voor het havenbedrijf van Lauwersoog als de GR Groningen Seaports aandeelhouder en heeft uit dien hoofde belang bij een goede verdeling van de

vis en windgebieden. De gemeente zat niet rechtstreeks aan tafel bij totstandkoming van dit akkoord, maar is later wel geconsulteerd.